

Verkondiging: 22 november 2009

Geliefden van onze Heer Jezus Christus,

Zouden we op deze bijzondere, laatste zondag van dit kerkelijk jaar, mogen zeggen dat het over *thuiskomen* gaat? Thuis bij God, thuis als de bestemming van je leven.

Ik zeg het bewust aarzelend en voorzichtig. Voor iedereen zal het vandaag immers verschillend zijn en ook aanvoelen. Iedereen die hier vandaag is, komt hier vanuit een andere situatie, gaat een eigen weg met verdriet, heeft een eigen manier van rouw en afscheid.

Sommigen zijn hier alleen gekomen vandaag. Of nu zonder die vader of die moeder. Of voor het eerst zonder beide ouders. Na misschien wel een heel bewogen jaar. En vele anderen zullen worden herinnerd aan het wegvallen van een geliefde al eerder.

Het zal kunnen aanvoelen alsof er *opnieuw* afscheid genomen wordt. De één zal dat vandaag op deze manier fijn vinden, de ander juist niet. Het kan een moment zijn waarop een periode wordt afgesloten, en tegelijk kan alles in ons dat nou juist *niet* willen, daar niet aan toe zijn.

Ik zeg het daarom ook voorzichtig – dat *thuiskomen*- omdat juist het huis nu zo *leeg* kan zijn. Anders, zo vreemd haast, en zo'n voortdurende confrontatie met wat niet meer is. Hij of zij zal *niet* meer thuiskomen. En *zelf* thuiskomen levert keer op keer een moeilijk moment.

In die zin is thuiskomen pijnlijk. En door te zeggen dat een geliefde nu 'thuisgekomen of thuisgeroepen is bij de hemelse Vader', of door andere woorden van die strekking, worden vragen omhoog gestuwd als 'Ja maar, had *die* thuiskomst niet nog even uitgesteld kunnen worden?'

Dat soort woorden vermijden we daarom ook maar vanmorgen. Misschien heeft het thuiskomen eerder betrekking op *onzelf*. Alsof *wij*, die achterbleven, die verder moeten leven, *thuiskomen*. Een nieuw leven, toch iets van onze bestemming mogen vinden, in en met dat verlies.

We hopen dat we, door deze laatste zondag van het kerkelijk jaar, een beetje *troost* vinden, en steun van elkaar en van God. Door het noemen van de naam, door te gedenken. Maar vooral door samen te bidden, te zingen – toch maar wel - en door ons te warmen aan het licht van Pasen.

De *tijd* is er niet naar. We haasten ons naar het donker toe. De dagen blijven maar korter worden. De bomen zijn nu echt kaal. Overal bladeren, waar het leven uit is, die verwaaien en wegteren. En de stammen hebben ineens zo'n ruwe bast, zo hard en vol met groeven. De grond is nat en koud.

Waar kun je je dan nog aan *warmen*? Wat is er dan nog om *vast* te houden? Juist wanneer je te maken hebt met het wegvallen van iemand, kan dit een hele moeilijke periode zijn. De belofte van de komende lente helpt je niet veel verder, want je weet dat er geen lente meer zal zijn voor hem of haar. Niet meer in dit leven, in dit samen-zijn.

Van mensen die geloven wordt vaak gedacht dat ze een antwoord hebben op het sterven en de dood. Meestal ook nog een *pasklaar* antwoord. Gelovigen verwachten het vaak van *zichzelf*, en kunnen dan heel teleurgesteld raken als dat kant en klare antwoord uitblijft.

De *praktijk* wijst daarbij anders uit: Gelovigen hebben misschien wel woorden en beelden om met de dood om te gaan, maar het treft hen net zo hard als anderen. Het verdriet en het gemis, het is er heus niet minder op. Misschien *anders*, dat kan wel.

Daar ligt vaak de *kracht* ook van geloof: Dat men zich in het verdriet niet alleen voelt. Dat God er toch bij is. Dat God ook het verdriet en het gemis omvat met zijn handen. Dat er een *adres* is voor al die vragen. Dat God, hoe dan ook, vormend aan het werk is.

Maar soms, als de vragen weer eens hoger rijzen dan ons hart en hoofd aankunnen, zouden we wensen dat we een *vast* en *zeker* geloof hadden. Zoals mensen in Bijbelverhalen vaak lijken te hebben. Het is alsof zij geen twijfel hebben, geen momenten van ongeloof kennen.

We ontmoetten er vandaag zo één: De *moeder* uit de lezing uit 2 Makkabeeën. Ze verliest zeven zoons op één dag aan de terreur van een in en in slechte koning, en moet ook met haar eigen leven betalen. Enkel en alleen omdat ze Gods trouw en zijn wet niet willen loslaten. Ze blijven trouw aan hun God, verliezen hun geloof en zekerheid niet. Ook al worden de meest verschrikkelijke dingen met hen gedaan, die we vandaag gelukkig niet hoeven lezen.

Op zich is dat *mooi*, zo'n grote trouw en zulke volhardendheid. Maar aan de andere kant kunnen we er zelf misschien niet zo heel veel mee, en moeten we al helemaal oppassen met te zeggen dat God een dergelijke geloofspraktijk van ons verlangt.

Alsof je ook niet eens boos mag zijn wanneer je gelooft. Of dat er geen plaats zou zijn voor ongeloof en twijfel. God vraagt immers van ons geen dingen die wij *niet* kunnen. Dat doet het leven al vaak genoeg, God niet.

Ook de lezing uit het Marcus-evangelie kan vervreemdend werken. In beelden die ronduit *apocalyptisch* zijn, in visioen-taal en vol met beelden voor ons maar moeilijk voorstelbaar, roept Jezus op tot waakzaamheid en vertrouwen.

'Let op, blij geloven', zegt hij, want *na* al die verschrikkingen 'Dan zal men de Mensenzoon zien komen op de wolken, bekleed met grote macht en luister. Dan zal hij de engelen eropuit sturen om zijn uitverkorenen uit de vier windstreken bijeen te brengen, van het uiteinde van de aarde tot het uiteinde van de hemel.'

Waar *gaat* dit over? En, al *zou* dit staan te gebeuren, wat kunnen we *hier* dan mee?

Het is belangrijk om te zien dat Jezus deze woorden spreekt vlak voordat het *lijdensverhaal* begint, zijn lijdensverhaal. Vlak voordat hij zal moeten lijden en uiteindelijk zal sterven.

Met andere woorden: Jezus ondergaat *hetzelfde* lot als de mensen, diezelfde verschrikkingen, in welke gedaante ook. Hij staat er niet buiten, hij is er niet van gevrijwaard. Hij *deelt* zich in alles met ons: Al onze beproevingen, al ons lijden. Zelfs ons sterven, het is ook *zijn* lijden, en ook *zijn* sterven.

Hetzelfde kale hout van de herfst en de winter waar wij onze handen aan stuk schuren en onze vuisten op bonken, het is het hout waaraan ook Jezus stierf. Zoals hij ten volle en als geen ander de liefde en de gemeenschap met God aan ons heeft gegeven, zo wilde hij ook ten volle zijn leven en zijn sterven *delen* met ons.

Het zijn misschien *grote woorden*. En woorden schieten meer dan eens te kort als het gaat om verlies, om verdriet, om eindigheid. Maar het evangelie laat ons steeds weer zien dat God zich niet van ons afwendt, ook niet in de dood. Sterker nog, Hij wil juist *dan*, ook dan, er *helemaal* voor ons zijn. Als geen ander heeft Paulus dat op meerdere manieren verwoord, als hij in zijn brief aan de Romeinen schrijft:

'Niemand leeft voor zichzelf. Niemand sterft voor zichzelf. Wij leven en sterven voor God onze Heer, aan Hem behoren wij toe.'

En: *'Dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, zal ons kunnen scheiden van de liefde van God.'*

Het zijn woorden die ongetwijfeld in het afgelopen jaar ook weer hebben geklonken, aan de rand van een graf, of bij het afscheid.

Ik durf daarom toch maar – al is het voorzichtig – boven deze dienst te zetten: Thuiskomen. Thuiskomen bij de liefde van God.

Want al lijkt de *tijd* van onze geliefden, of die van onszelf voorbij, de tijd op deze aarde, de *chronos* in het Grieks, vanuit Gods perspectief omvat Hij ons leven en dat van onze geliefden in *Zijn* tijd, in zijn 'kairos' zegt het Grieks. En dat is een tijd die *geen* scheiding kent door dood of leven. Een tijd die alles omvat, ons leven, ons bestaan, ons wezen. Onze tijd op aarde, ze wordt als het ware voor eeuwig omhelsd door God zelf.

Als God dan in de mens Jezus *zo innig verbonden* was met alle andere mensen, door dat Hij daar *alle* liefde en barmhartigheid in legde, dan kan dat eenvoudigweg *niet ophouden* te bestaan. Dat heeft eeuwigheidswaarde. Niet zozeer in de zin van tijdloos, als wel van zonder begin en einde, zonder voorwaarde of zonder ophouden. Wat er ook moge gebeuren, wij behoren aan Hem toe. Als zijn kinderen.

De apostel Johannes schrijft in zijn eerste brief:

'Wij zijn nu al kinderen van God. Wat we zullen zijn is nog niet geopenbaard, maar we weten dat we aan hem gelijk zullen zijn.'

Het *geloof* kan ons verdriet niet wegnemen, en maar moeilijk minder diep maken. Het kan onze doden niet teruggeven. Maar het geeft ons wel de *kracht* en de *moed* om in ons leven 'ja' te zeggen tegen Gods liefde, 'ja' tegen die omhelzing van ons bestaan. En zodra wij durven leven als kinderen van God, zodra we dat ons durven toe-eigenen en toe-zeggen, dan verdiept en verbreedt ons leven zich.

En wat ons dan ook overkomen zal, wat we ook mee moeten maken, ja, zelfs de dood, het zal alles een 'thuiskomen' betekenen.

Thuiskomen in de volkomen liefde van God die geen grenzen kent, door dood noch leven. Ja, we zullen zelfs *gelijk* aan Hem zijn.

In dat vertrouwen, in de verwachting dat eens, ooit, God alles in allen zal zijn, noemen we vandaag de namen. Alle zeven. En al die andere namen in ons hart. Koesteren we ons aan dat licht dat duister verdrijft. Dat ons optilt tot in Gods tijd, ons thuis.

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.